

**Stockholms läns
sjukvårdsområde**

**Barn- & ungdomspsykiatri
BUP Bågen**

Anna Norlén

Enhetschef

Leg psykolog Leg psykoterapeut

anna.norlen@sll.se

BUP Bågen

Specialenhet Barn & unga som upplevt våld i familjen

Gruppbehandling

Metodutveckling

Konsultation

Utbildning

Vad är våld?

Våld är handlingar riktade mot en annan person som skadar, skrämmer eller kränker och som får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill.

efter P Isdal

Förekomst

10 % av alla barn upplever våld i familjen

200 000 barn/år

(enkäter & statistik från Rädda Barnen, Brå & SCB mfl)

**80 % av mammamisshandel börjar under graviditet
– första levnadsmånaderna**

(SoS)

Ökad risk & sårbarhet

- Andra påfrestningar i familjen
- Små barn
- Barn & unga med funktionsnedsättning
 - speciellt om beteendestörning &/eller
 - låg begåvning/inlärningsförmåga

Inga enkla samband!

Var finns barnen när misshandeln pågår?

- 95% vid minst ett tillfälle befunnit sig i lägenheten
- 77% vid minst ett tillfälle varit i samma rum
- 45% vid minst ett tillfälle varit i direkt fysisk kontakt med ena/båda föräldrarna

och

- 62% av barnen själva utsatta för misshandel av pappa

Hur drabbas barn av våld?

- Osynliggjorda
- Känslomässiga svårigheter
- Ökad risk för barnmisshandel/övergrepp
- Ambivalens till föräldrarna
- Somatiska symtom
- Sociala problem
- Inlärningssvårigheter
- PTSD

PTSD

- Återupplevande
påträngande minnesbilder/tankar,
mardrömmar, posttraumatisk lek
- Undvikande
av känslor/tankar, platser, personer etc
begränsade affekter, nedstämdhet
- Överspändhet
sömnstörningar, irritabilitet, vredesutbrott,
koncentrationssvårigheter, vaksamhet, lättskrämmdhet,

Våld & anknytning

- Små barn mitt i våldet
- Förlorar båda anknytningsobjekten
- Återkommande våldsupplevelser hindrar trygg anknytning - desorganiserad anknytning
- Andra strategier för att skydda sig och utveckla självreglering - symtombildning

Desorganiserad anknytning

Föräldern oförutsägbar, avvisande & skrämmande/skrämd inför barnets anknytningsbeteenden

Barnet växlar mellan närhet & distans
”Jag är dålig / jag måste ta hand om”

Förvirrande i samspel med förälder & andra

Konsekvenser i föräldraskapet

- Den onnipotenta illusionen brister
Att inte kunna skydda sitt barn
- Traumatiserad förälder
- Påfrestningar efter separation

Vad behöver barn som upplevt våld i familjen?

Skydd

socialtjänstens ansvar

Individuellt krisbemötande

bör erbjudas alla drabbade barn
av socialtjänst eller Bup

Barnpsykiatrisk behandling

till de barn som behöver

Att uppmärksamma våld i familjen

- Individuella samtal!
- Våga fråga!
- Våga lyssna!

Bedömning inför behandling

Bedöma barnets skydd

Barnets symtom & behandlingsbehov

Motivation & stödbehov hos föräldern

Modell för traumafokuserad behandling

efter Johnsen Christie

Trauma	Reaktion	Intervention	Effekt
		<u>Verklighet</u>	
Yttre händelse	Overkligt Dissociation	Vara vittne	Upphäva overklighet
		<u>Autonomi</u>	
Oväntat Ej kontroll	Maktlöshet Offerposition	Fokusera handlande & bemästring	Återupprätta autonomi
		<u>Affekt</u>	
Fruktan Smärta Chock	Överväldigad av känslor	Dela Härbärgera	Öka affekt- tolerans
		<u>Tänkande</u>	
Obegripligt Kaos	Sammanbrott i tänkandet	Sammanhang Förståelse	Återupprätta tankeförmågan
		<u>Livslåga</u>	
Bekräftelse Av sårbarhet	Meningslöshet Hopplöshet	Ge framtidstro	Väcka hopp

Samtal med barn om våld

Inledning tillsammans med vuxen

Utgå från konkreta händelser

Individuella & fokuserade samtal med barnet

Erbjuda barnet olika uttrycksmedel

Återknyt med den vuxne

Förhållningssätt i traumafokuserade samtal

- Tydligt & fokuserat
- Aktiv & undersökande hållning
- Konkret material

Mål i fokuserade samtal

- Upphäva känslan av överklighet
- Återupprätta känsla av autonomi
- Dela känslorna & tankarna
- Återupprätta förmågan att tänka/leka/uttrycka sig om
- Väcka hopp